

Biologiske behandlingsmidler og patientautonomi i dermatologisk terapi

Dansk Dermatologisk Selskab

Afdelingslæge Anette Bygum & overlæge Gregor B.E. Jemec

Psoriasis er en T-celle-medieret kronisk inflammatorisk hudsygdom, hvor aktivering af kutane T-hjælperceller fører til sekretion af cytokiner, udtryk af adhæsionsmolekyler på endotelceller og proliferation af keratinocytter. Denne forståelse har åbnet mulighed for udvikling og brug af specifikke biologiske lægemidler.

Præparaterne rammer enten T-lymfocyt-aktiviteten eller specifikke cytokiner. I 2003 blev stoffet alefacept godkendt af det amerikanske lægemiddelagentur (FDA) til behandling af moderat til svær plaque psoriasis. I Europa afventer EU's lægemiddelagentur (EMA) mere dokumentation. Alefacept er en fusion af LFA-3 til Fc-delen af IgG1 og blokerer et kostimulerende signal i T-celle-aktiveringen. Stoffet binder sig også til og reducerer antallet af patogene T-lymfocytter ved apoptose, hvilket hos nogle patienter kan give meget lang remission. Kun ca. en tredjedel oplever dog en overbevisende effekt, andre responderer moderat eller slet ikke. Ud over alefacept anvendes infliximab og etanercept i behandlingen af psoriasis. Begge disse stoffer blokerer for effekten af det proinflammatoriske cytokin TNF- α . Disse stoffer synes at virke hurtigere, men med en kortere remissionsperiode.

Præparaterne repræsenterer også i dermatologien et nyt behandlingsprincip, som skal integreres i det samlede behandlingstilbud.

Biologiske lægemidler medfører årlige udgifter på ca. 100.000 kr. pr. patient pr. år. De tilbydes primært til patienter med svær psoriasis, som ikke tåler eller har utilstrækkelig effekt af traditionel medicin, men dette til trods vil berettiget brug af disse præparater udgøre en betydelig økonomisk udfordring.

Molekylær genetik

Det humane genomprojekt har i dag givet os kendskab til mere end 150 forskellige gener, hvor mutationer giver anledning til karakteristiske dermatoser. Mutationer i keratingener kan f.eks. føre til blærer (epidermolysis bullosa-varianter), forhorninger (ichthyosis, palmoplantar keratodermi og epidermolytisk hyperkeratose) eller håranomalier (monilethrix).

Huden er et vindue til at studere mosaicisme forårsaget af somatiske postzygotiske mutationer, som kun rammer en mindre andel af cellerne. I huden viser disse kloner sig som

Patientforeninger

Dansk Forening for Albinisme, www.albinisme.dk
Alopecia Areata Foreningen, www.alopeciaareataforeningen.dk
Astma-Allergi Forbundet, www.astma-allergi.dk
Atopisk Eksem Forening, www.atopiskeksemforening.dk
Patientforeningen HAE (arvetært angioødem) danmark www.hae.dk
Foreningen for epidermolysis bullosa, www.debra-danmark.dk
Ehlers-Danlos foreningen i Danmark, www.ehlers-danlos.dk
Iktyosis foreningen i Danmark, www.iktyosis.dk
Patientforeningen IP (incontinentia pigmenti) www.medlem.jubii.dk/ipd/default
Lupus erythematosus, www.sle.dk
Netværk for modernærkekræft, www.melanom.dk
Dansk Forening for Neurofibromatosis Recklinghausen www.nfrecklinghausen.dk
Danmarks Psoriasis Forening, www.psoriasis.dk
Dansk Sklerodermi og Raynaud Forening, www.sklerodermi.dk
Dansk Forening for Tuberos Sclerose, www.tsdanmark.dk

forandringer, der følger Blaschkos linjer. Hvis mutationen rammer kønscellerne, kan næste generation arve anlægget og vil så udtrykke sygdommen universelt.

Patientforeninger

Hudsygdomme er som andre medicinske sygdomme kronisk recidiverende. Der er derfor stigende interesse for at styrke patienters indsigt i sygdommene og deres behandling. Dette sker bl.a. via »eksemskoler« og patientforeninger. Dermatologiske patienter vil fremover opleve forbedret diagnostik, nye behandlingstilbud og bedre mulighed for hjælp og støtte til mestring af deres sygdom.

Korrespondance: *Anette Bygum*, Dermatologisk Afdeling I, Odense Universitetshospital, DK-5000 Odense C. E-mail: anette.bygum@ouh.fyns-amt.dk

Interessekonflikter: Ingen angivet